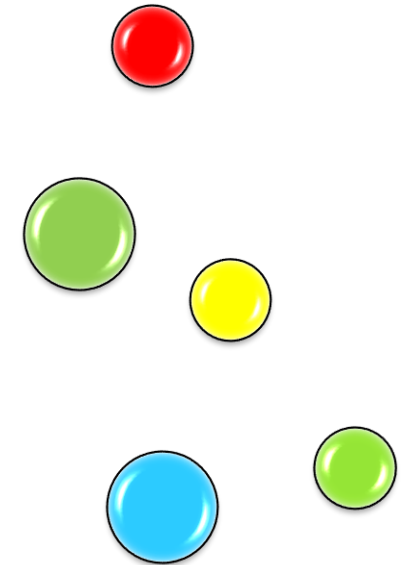

Hållbara materialval i Primärvården Skåne

Guide för miljö- och klimatsmarta alternativ vid beställning
och användning av förbrukningsmaterial

Hållbar resursanvändning

Primärvården Skåne har årligen 3 miljoner vårdbesök och förbrukar 60 miljoner engångsartiklar, i snitt är det 17 artiklar per vårdbesök. **Dagligen** använder Primärvården 2 km britspapper, 17 000 handskar och 240 engångsmedicinbägare.

Materialförbrukning är en av sjukvårdens största negativa miljöpåverkan och utgör upp till 70 procent av det totala klimatavtrycket.

Ett av Region Skånes miljömål för 2030 är att minska användningen av förbrukningsmaterial med 30 procent jämfört med 2019. Börja med att minska den onödiga förbrukning.

Syftet med denna guide är att **ge inspiration och vägledning** för att minska vår konsumtion av förbrukningsmaterial, underlätta medvetna val av produkt och beställningar som leder till minskad klimatpåverkan och avfallsmängder samt lägre kostnader utan att påverka patientsäkerheten.

- **Hur ser det ut på er arbetsplats, vad använder ni mycket av?**
- **Kan ni minska förbrukningen för någon produkt?**
- **Se över rutiner för beställningar, förråd och användning.**

Med enkla åtgärder kan ni påverka och minska er förbrukningen av en eller flera produkter. Sätt upp ett mål och jobba mot det, följ upp och glöm inte att fira.

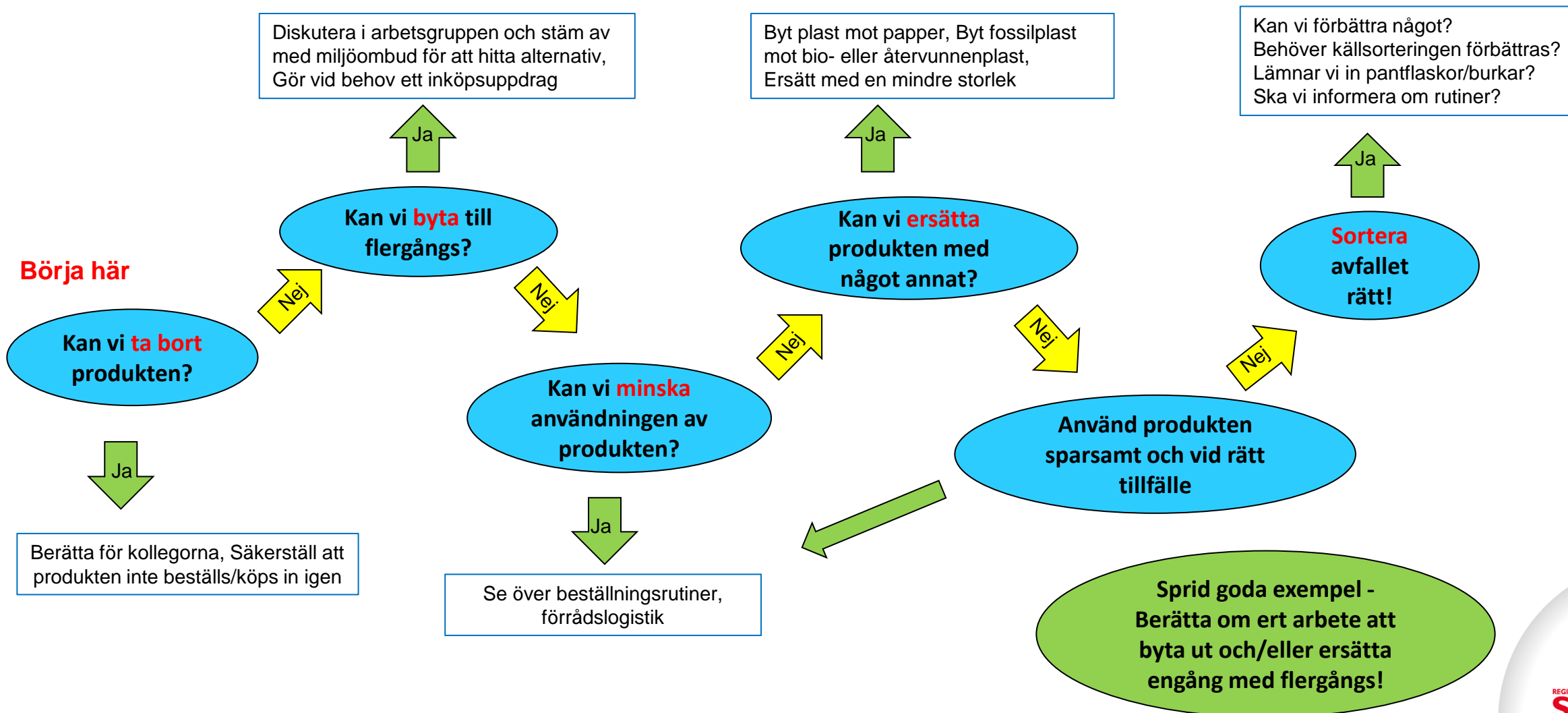
Lycka till!

Begränsa sortimentet, ställ er några frågor:

Använder vi alla dessa produkter? Vilka plastprodukter kan vi minska ner eller ta bort? Hur fyller vi på i förrådet?

Använder vi de äldsta varorna först? Behöver vi alla modeller och olika storlekar? Kan vi använda

flergångsprodukter? Se över rutiner för att minska onödig användning!

Välj en produkt genom att klicka

Engångsmuggar

Medicinbägare

Britspapper

Avfallspåsar

Sopsäckar

Longopac

Handskar

Skoöverdrag

Sårbehandling

Kopieringspapper

Engångsmuggar

[Tillbaka till produktval](#)

Primärvården Skåne använder varje år över en halv miljon engångsmuggar i papper och plast.

Se över hur och till vad ni använder engångsmuggar, det blir stora miljövinster om ni kan:

- ❖ **Använda flergångsalternativ**
En flergångsmugg/glas som diskas i maskin är bäst för miljön.
- ❖ **Minska onödig användning**
Förhindra slentrianmässig och onödig användning av engångsmuggar. Överväg om det verkligen behövs i alla rum och på toaletterna!
- ❖ **Använda pappersmuggar**
Byt plast mot papper där det är möjligt, men använd plastbägare till urinprov.

Tips!

Artikel	Pappersbägare	Pris/st
28442	varm/kall dryck 12 cl	9 öre
28643	20 cl brun/vit	24 öre
28922	25 cl brun Eco	26 öre
28778	med öra	29 öre

Dispenser till pappmugg till:
21 cl bägare artikel 25534
12 cl bägare artikel 1769

Plastbägare till urinprov

Artikel 27766
Plastbägare 12 cl
7 öre/st

Artikel 25578
Urinbägare 21 cl
41 öre/st

Artikel 26792
Urinbägare transport
2,15 kr/st

Använd alltid plastmugg till urinprov, ämnen i pappret kan störa vissa kemiska analyser.

Medicinbägare

[Tillbaka till produktval](#)

Primärvården Skåne använder varje år mer än 88 000 engångsmedicinbägare.

Se över hur och till vad ni använder medicinbägare, det blir stora miljövinster om ni kan:

- ❖ **Minska onödig användning**
Förhindra slentrianmässig och onödig användning, överväg alternativ och se över ert behov.
- ❖ **Byta till medicinbägare Eco i bioplast**
Dessa har 40 procent lägre klimatpåverkan än motsvarande bägare i fossilplast.
- ❖ **Byta till rostfria flergångsalternativ**
Flergångs som diskas i maskin är bättre för miljön.
- ❖ **Byta till pappersalternativ**
Läkemedelspåsar eller bägare i papper.

Läkemedel

Patientens namn _____

Patientens födelsedatum _____

Preparat _____

Dosering _____

Ordinerad av _____

Utlämnat från _____

Utlämnat av _____ Datum _____

Förvaras oåtkomligt för barn.

Tips!

Artikel	Modell medicinbägare	Pris/st
30255, 30256, 30257, 30258	Medicinbägare Eco (gul, blå, transparent och röd)	9 öre
30294	Lock till medicinbägare Eco	9 öre
30298	Medicinbägare i papper, Plissé	33 öre
Inköpsuppdrag	Rostfria 30 cl från tex Dixa Medicals	19 kr
22487	Läkemedelspåsar papper	38 öre

Byt till Eco-bägare
Klimatsmart och 2-3 öre billigare
än motsvarande i fossilplast!

Britspapper

[Tillbaka till produktval](#)

Primärvården Skåne använder varje år mer än 3000 rullar britspapper, det motsvarar en sträcka på över 60 mil.

Därför ska vi **inte** använda britspapper:

- ❖ Britsen ska **alltid** rengöras med desinfektionsmedel mellan varje patient, även om underlägg använts.
- ❖ Det genererar onödigt avfall och extra sopsäck.
- ❖ Damm från rullens pappersfibrer gör det svårstädat och bidrar till bakterietillväxt.
- ❖ Det är tungt att byta rulle och tar tid att hantera avfallet.

[Regelbunden städning - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](http://vardhandboken.se)

Tips för avtorkning

Tex ytdesinfektionsservett
för kontaktytor
art.nr 30079 och 30080

Städ-/rengöringsduk, tex art.nr
27105 istället för Torky

Alternativ till britspapper!

- ❖ Be patienten använda sitt egna klädesplagg om britsen upplevs som kall.
- ❖ Välj ett mindre underlägg och endast **vid behov**.

Pappersunderlägg

- Artikel 1135 (40x45 cm) 17 öre/st
- Artikel 1137 (60x80 cm) 41 öre/st
- Artikel 1138 (60x170 cm) 89 öre/st

Provtagningsunderlägg med spärrskikt av plast

- Artikel 26096 (39x50 cm) 48 öre/st

Hygienunderlägg med spärrskikt och absorberent

- Artikel 177 (60x60 cm) 1,34 kr/st

Påsar och säckar

Läs mer om papper- och plastprodukter
[Produktkatalog för papper och plast \(skane.se\)](#)

Primärvården Skåne använder årligen 1,4 miljoner påsar och säckar i plast, detta har en stor miljö- och klimatpåverkan. Se över hur och till vad ni använder påsar, sopsäckar och avfallspåsar, det blir stora miljövinster om ni kan:

- ❖ **Minska antalet papperskorgar**
Onödigt många papperskorgar leder till att fler halvfulla påsar slängs. Ta bort överflödiga avfallskärl och papperskorgar, en per rum räcker.
- ❖ **Anpassa efter behov**
Byt till mindre påse/säck om påsen bara blir halvfull.
- ❖ **Se över tömningsrutiner**
Behöver papperskorgen tömmas om den inte är fylld? Kanske kan den tömmas utan att påsen byts?
- ❖ **Byt till påsar och säckar av**
Papper, bioplast* eller återvunnen plast (70 - 100 %)

* För närvarande är det råvarubrist till bioplast och vår leverantör kan inte tillhandahålla påsar och säckar i biomaterial.

Volym	Benämning	Färg	Pris/st	Artikel
4 liter	Plastpåse, 80 % återvunnen plast	Transparent	12 öre	29295
6 liter	Sanitetspåse, 80 % återvunnen plast	Grön	18 öre	29297
15 liter	Plastpåse, 80 % återvunnen plast (kommer att ersätta 27793)	Transparent	20 öre	29296
30 liter	Soppåse, 70 % återvunnen plast	Vit	16 öre	30011
40 liter	Sopsäck, bioplast (finns i lager, men kommer att utgå *)	Vit	75 öre	29277
125 liter	Sopsäck, 80 % återvunnen plast	Grön	1,62 kr	29299
125 liter	Sopsäck, 80 % återvunnen plast	Svart	2,09 kr	29300
125 liter	Sopsäck, 80 % återvunnen plast	Blå/Svart	2,26 kr	29298
125 liter	Sopsäck, 100 % återvunnen plast, för källsortering plastförpackningar	Transparent	2,93 kr	27802

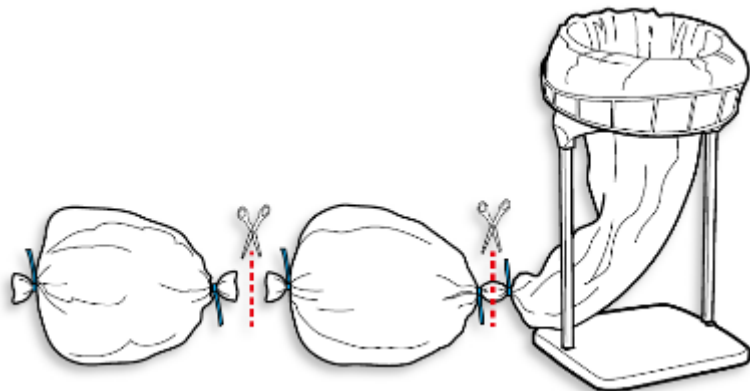

Säcksystem Longopac

Longopac är ett säcksystem som är både klimatsmart och effektivt att använda.

En mindre mängd avfall från t.ex. en omläggning kräver inte en sopsäck i full storlek. Longopac har 80 procent lägre klimatpåverkan än en traditionell platsäck, dels för att säckkassetterna är tillverkade av återvunnen plast-råvara (50 procent), dels för att materialåtgången blir mindre för varje "säck".

I Marknadsplatsen finns olika modeller och storlekar av ställ och tillhörande säckkassetter, sök på Longopac och hitta det som passar er. Säcken (kassetten) anpassas efter avfallets storlek och försluts från utsidan.

Om det finns behov ur säkerhetssynpunkt kan saxen, som levereras med ställen, ersättas med en så kallad "cutter".

Tips!

Läs mer om Longopac i produktkatalogen [Produktkatalog för papper och plast \(skane.se\)](#)

Undersökningshandskar

[Tillbaka till produktval](#)

"En nyspritad hand är renare än en handske"

[Se filmen](#)

Primärvården Skåne använder varje år över 6 miljoner handskar i mer än 80 olika modeller.

Använda rätt handske vid rätt tillfälle!

- ❖ Undersökningshandskar används vid risk för kontakt med kroppsvätska, blodprovstagning, vid hantering av kemikalier och vissa läkemedel.
- ❖ Följ rekommendationer för användning av handskar.
- ❖ Uppmärksamma svinn av handskar, t.ex. om de ramlar ur en dåligt konstruerad förpackning.

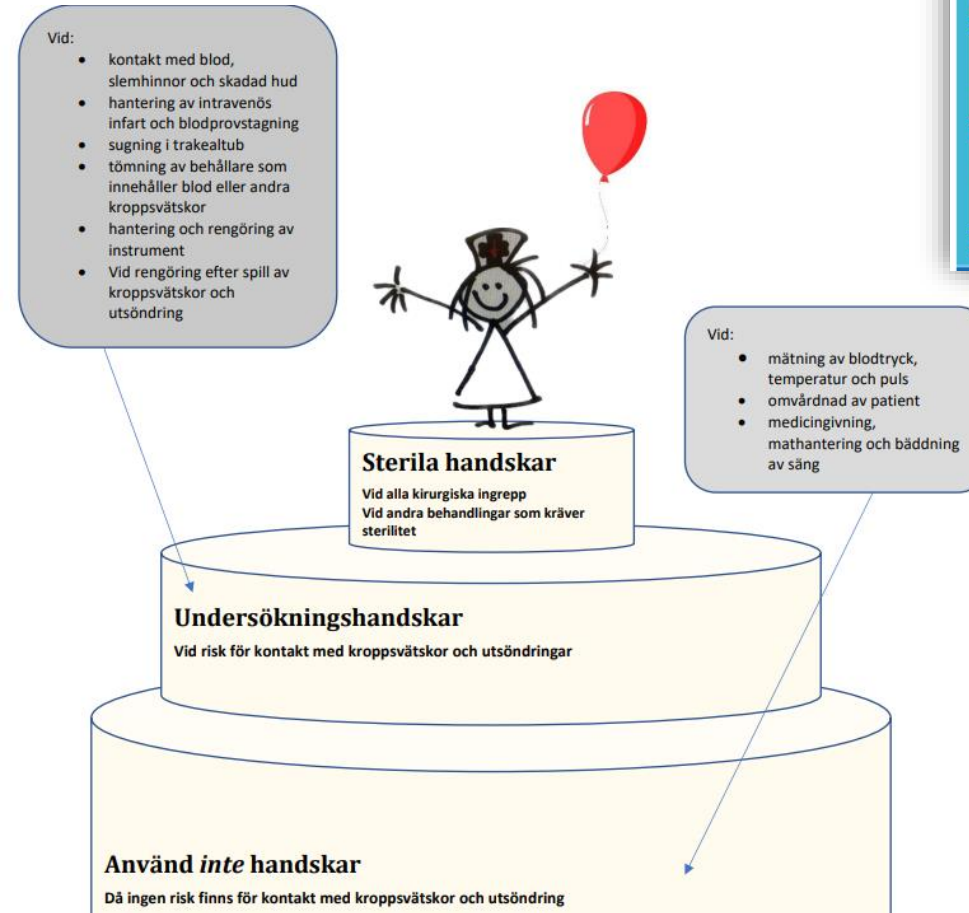
Tips!

Region Skånes handsguide: [handskar_guide_nitril.pdf \(skane.se\)](#)

Affisch [handstarta.pdf \(skane.se\)](#)

Hygienriktlinjer för rena händer och användning av handskar:

[Basala hygienrutiner - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)

Skoöverdrag

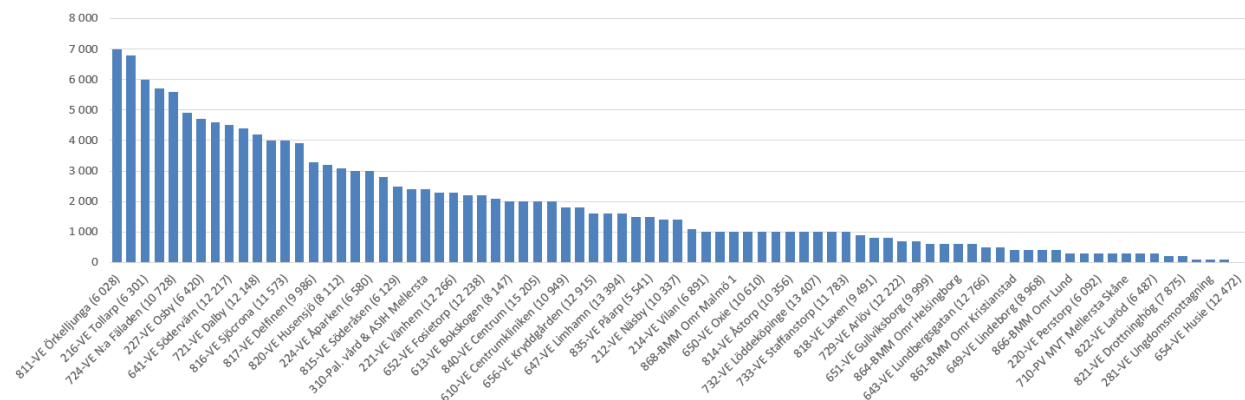
[Tillbaka till produktval](#)

Se över användningen av skoöverdrag, många verksamheter har helt slutat att erbjuda skoöverdrag!

- ❖ Skor är smutsiga och den som tar på eller av skoskydd behöver **desinfektera händerna**
- ❖ Använd entrémattor
Region Skåne har entrémattor på avtal. För hjälp med bästa placering och storlek, ta hjälp av avtalscontrollern via serviceportalen.
- ❖ Markera ut en sko- och vagngräns vid entrén.
- ❖ Se över städmetoder och frekvensen.
Det finns inget krav i städavtalet att skoskydd ska finnas tillgängligt.
- ❖ Minska användningen, använd bara i undantagsfall.

Vår användning av skoöverdrag visar att det går att fasa ut!

Sårbehandling

[Tillbaka till produktval](#)

Primärvården Skåne förbrukar varje år mer än en halv miljon sårförband i över 180 olika modeller.

Sårbehandling är mer än bara ett förband/omläggning, med rätt kunskap och behandling blir det positiva effekter för patienten, miljön och ekonomin.

- ❖ Mindre materialåtgång med kortare och effektivare läkningstider.
- ❖ Mindre avfallsmängder från omläggingsmaterial och förpackningar.
- ❖ Färre patientresor och transporter av förbrukningsmaterial.
- ❖ Ingen onödig antibiotikaföreskrivning vid kroniska sår.
- ❖ Bättre livskvalitet för patienten.
- ❖ Arbetstid kan frigöras med färre omläggningar.

Visualisera kostnaderna för likvärdiga förband och omläggingsmaterial

Tips!

- Lär mer om sårbehandling [Sårportalen - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)
- Ta hjälp av Primärvårdens sårkonsulter [KOM-KR sårprojekt - Region Skånes intranät \(skane.se\)](#)
- Välj rätt förband [Produktkatalog förband och sårbehandling - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)
- Se över rutiner och beställning av material för omläggning och sårbehandling.
- Skapa ordning och reda i förrådet!

Kopieringspapper

[Tillbaka till produktval](#)

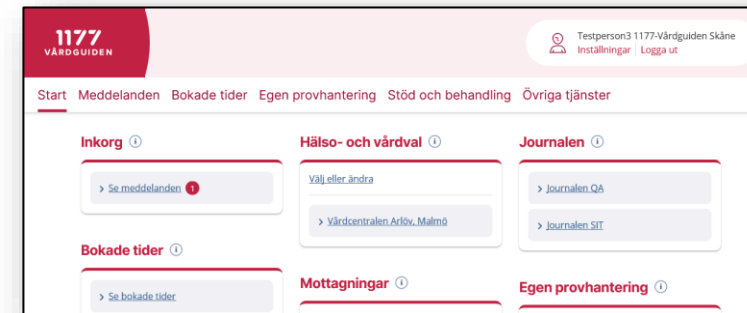
Primärvården Skåne förbrukar varje år över 8 miljoner ark kopieringspapper.

Det finns anledning att se över användningen av kopieringspapper och minska förbrukningen. Senaste halvåret 2022 är det brist på kopieringspapper.

- ❖ Ta bort egna skrivare på rummen, använd den gemensamma Pull Print-skrivaren. Färre skrivare genererar färre utskrifter och minskad förbrukning av toner. (I snitt finns det 0,8 små skrivare per anställd)
- ❖ Undvik onödiga utskrifter och "bra att ha".
- ❖ Se över mängden informationsmaterial, anpassa och sprida informationen på andra sätt, tex digitalt.
- ❖ Använd dubbelsidigt utskrift och utan färg som standard.

Tips!

Kom i gång och använd E-tjänsterna på 1177.se vid kontakt med patienter, tex provsvar. Det är snabbare, säkrare och billigare. Det sparar papper, kuvert och portokostnad.

Visst du att Primärvården Skåne årligen betalar **14 miljoner kronor** för alla **2700 små skrivare**

Uppföljning materialförbrukning

Uppföljning är en viktig del i målarbetet för att se om åtgärder och insatser har gett önskat resultat. Via Qlikview *Artiklar Miljö Klimat*, kan alla följa upp materialförbrukningen på den egna arbetsplatsen. Ta hjälp av [Guide för uppföljning av miljömål](#)

Tips!

På Vårdgivare Skåne finns information om förbrukningsmaterial som tex produktkataloger, löpande produktinformation, reklamation, kontakt till inköp m.m.

[Beställ förbrukningsmaterial - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

Vid behov av support kontakta kundcenter via deras chatt eller telefon (39 000). Gör alltid ett inkösuppdrag om produkten inte finns på avtal, läs mer på Marknadsplatsen.

Vid drift- och teknikproblem kontakta Region Skånes IT-support (30 000)

Därför ska vi ha ett begränsat sortiment

Genom ett begränsat sortimentet minskar förbrukningen av material. Ett brett sortiment med många produkter i förrådet, kostar tid pengar och miljö, när produkterna blir gamla och slängs utan att ha kommit till användning.

Genom att se över rutiner för beställning, hantering, städ etc. kan den onödiga förbrukning minska.

Genom att välja flergångsprodukter framför engångs kan klimatpåverkan minska. Papper är bättre än plast som oftast är tillverkad av fossilråvara.

Alla kan göra något och tillsammans når vi stora resultat. Dela med er av goda exempel vad ni gör för att minska materialförbrukningen.

Kontakta Primärvårdens miljöstrateg eva.bolinder@skane.se